

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

ΘΕΜΑ:
LECTIO XIX

Δανάη Γεωργιάδου, Σύμβουλος Λατινικών, Β.Δ.
Μ.Α. στην Κλασική Φιλολογία

Υπεύθυνος ΕΜΕ: Πέτρος Πέτρου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ XIX (Lectio undevicesima)
Η ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΙΛΙΝΑ

Μετοχή παθητικού παρακειμένου (ΛΓ σελ. 73)

- ✓ Κλίνεται ως δευτερόκλιτο επίθετο.

A' συζυγία	B' συζυγία	Γ' συζυγία	Δ' συζυγία
amat-us, -a, -um = αγαπημένος: αυτός που αγαπήθηκε / έχει αγαπηθεί	delet-us, -a, -um = κατεστραμμένος: αυτός που καταστράφηκε / έχει καταστραφεί	lect-us, -a, -um = διαβασμένος: αυτός που διαβάστηκε / έχει διαβαστεί	audit-us, -a, -um = ακουσμένος: αυτός που ακούστηκε / έχει ακουστεί

Άλλοι τύποι της οριστικής της παθητικής φωνής

- ✓ **Παρακειμένος** (ΛΓ σελ. 70): σχηματίζεται περιφραστικά, με τη μετοχή παθητικού παρακειμένου και το ρήμα sum στον ενεστώτα.

A' συζυγία	B' συζυγία	Γ' συζυγία	Δ' συζυγία
amatus -a -um sum es est	deletus -a -um sum es est	lectus -a -um sum es est	auditus -a -um sum es est
amati -ae -a sumus estis sunt	deleti -ae -a sumus estis sunt	lecti -ae -a sumus estis sunt	auditi -ae -a sumus estis sunt
= αγαπήθηκα / έχω αγαπηθεί	= καταστράφηκα / έχω καταστραφεί	= διαβάστηκα / έχω διαβαστεί	= ακούστηκα / έχω ακουστεί

- ✓ **Υπερσυντέλικος** (ΛΓ σελ. 70): σχηματίζεται περιφραστικά, με τη μετοχή παθητικού παρακειμένου και το ρήμα sum στον παρατατικό.

A' συζυγία	B' συζυγία	Γ' συζυγία	Δ' συζυγία
amatus -a -um eram eras erat	deletus -a -um eram eras erat	lectus -a -um eram eras erat	auditus -a -um eram eras erat
amati -ae -a eramus eratis erant	deleti -ae -a eramus eratis erant	lecti -ae -a eramus eratis erant	auditi -ae -a eramus eratis erant
= είχα αγαπηθεί	= είχα καταστραφεί	= είχα διαβαστεί	= είχα ακουστεί

- ✓ **Τετελεσμένος Μέλλοντας** (ΛΓ σελ. 70): σχηματίζεται περιφραστικά, με τη μετοχή παθητικού παρακειμένου και το ρήμα sum στον μέλλοντα.

A' συζυγία	B' συζυγία	Γ' συζυγία	Δ' συζυγία
amatus -a -um ero eris erit	deletus -a -um ero eris erit	lectus -a -um ero eris erit	auditus -a -um ero eris erit
amati -ae -a erimus eritis erunt	deleti -ae -a erimus eritis erunt	lecti -ae -a erimus eritis erunt	auditi -ae -a erimus eritis erunt
= θα έχω αγαπηθεί	= θα έχω καταστραφεί	= θα έχω διαβαστεί	= θα έχω ακουστεί

Απαρέμφατα παθητικής φωνής

- ✓ **Ενεστώτας:** θέμα ενεστ. + κατάληξη -ri (α', β', δ' συζυγίες) και -i (γ' συζυγία) (ΛΓ σελ. 72)

A' συζυγία	B' συζυγία	Γ' συζυγία	Δ' συζυγία
amā -ri = ότι / να αγαπιέμαι	delē -ri = ότι / να καταστρέφομαι	leg -i = ότι / να διαβάζομαι	audī -ri = ότι / να ακούγομαι

- ✓ **Παρακείμενος:** μετοχή παθητ. παρακ. στην αιτιατ. + esse (ΛΓ σελ. 72)

A' συζυγία	B' συζυγία	Γ' συζυγία	Δ' συζυγία
amatum -am -um esse amatos -as -a esse = ότι αγάπησα / ότι έχω αγαπηθεί	deletum -am -um esse deletos -as -a esse = ότι καταστράφηκα / ότι έχω καταστραφεί	lectum -am -um esse lectos -as -a esse = ότι διαβάστηκα / ότι έχω διαβαστεί	auditum -am -um esse auditos -as -a esse = ότι ακούστηκα / ότι έχω ακουστεί

- ✓ Για τη σύνταξη των απαρεμφάτων βλ. στο βιβλίο: Μάθημα XVIII, Παρατηρήσεις 2 και 3.

Αρχικοί χρόνοι ρημάτων στην παθητική φωνή

- ✓ **Είναι τρεις:** οριστ. ενεστώτα, οριστ. παρακειμένου, απαρ. ενεστώτα

amor, amatus sum, amāri, α': αγαπιέμαι
deleor, deletus sum, delēri, β': καταστρέφομαι
legor, lectus sum, legi, γ': διαβάζομαι
audior, auditus sum, audīri, δ': ακούγομαι

Υπερθετικός βαθμός επιθέτων (ΛΓ σελ. 34)

θέμα επιθέτου (από γενική ενικού) + κατάληξη -issimus -issima -issimum

π.χ. prav-issimus, nobil -issimus

Πρόκειται για δευτερόκλιτο επίθετο (ΛΓ σελ. 29).

(Θα μάθουμε περισσότερα για τους βαθμούς των επιθέτων αργότερα.)

Λεξιλόγιο

consul, consūlis, αρ.3: ύπατος / Cicerōne et Antonio consulibus: όταν ήταν ύπατοι ο Κικέρωνας και ο Αντώνιος / nobilis -is -e: ευγενής, αριστοκρατικός (nobilissimus -a -um: υπερθ.) / genus, genēris, ουδ.3: γένος, καταγωγή / vir, viri, αρ.2: άνδρας / ingenium -ii, ουδ.2: πνεύμα / pravus -a -um: διεστραμμένος (pravissimus -a -um: υπερθ.) / contra (πρόθ.) + αιτ.: εναντίον (κατά + γεν.)/ res publica, rei publicae (res + publica): πολιτεία, κράτος / coniūro, -iurāvi, -iurātum, -iurāre, α': συνωμοτώ / is, ea, id (δεικτ. - ορ.επαν. αντ.): αυτός, ο ίδιος / clarus -a -um: ένδοξος / quidam, quaedam, quoddam/quiddam: κάποιος (ΛΓ σελ. 47 και σημειώσεις μαθήμ. XVIII) / improbus -a -um (in + probus): αχρείος / consequor, -secūtus sum, -sēqui (cum + sequor), αποθ.γ': ακολουθώ / ex (πρόθ.) + αφ.: έκ + γεν. / urbs, urbis, θ.3: πόλη / expello, -pūli, -pulsum, -pellere (ex + pello), γ': διώχνω / socius -ii, αρ.2: φίλος, σύντροφος / deprehendo, -prehendi, -prehensum, -prehendere (de + prehendo), γ': συλλαμβάνω / carcer -ēris, αρ.3: φυλακή / in (πρόθ.) + αφ.: στάση σε τόπο / strangulo, strangulāvi, strangulātum, strangulāre, α': στραγγαλάω, στραγγαλίζω / a (ab) + αφ.: ποιητ. αίτιο (ύπό + γεν.) / alter -ēra -erum (αόρ. αντ. - αντων. επίθ.): ο άλλος, ο ένας (από δύο άτομα) / ipse -a -um (ορ. αντ.): ο ίδιος / cum (πρόθ.) + αφ.: με, μαζί με (συνοδεία) / exercītus -us, αρ.4: στρατός / suus -a -um (κτητ. αντ.): δικός του, δικός τους / proelium -ii, ουδ.2: μάχη / vinco, vici, victum, vincere, γ': νικώ / interficio, -fēci, -fectum, -ficere (inter + facio, fēci, factum, facere, γ'), γ': σκοτώνω / trado, -dīdi, -ditum, -dēre, γ' (trans + do, dedi, datum, dare, α'): παραδίδω, αναφέρω / multi -ae -a: πολλοί / etiam (επίρρ.): επιπλέον, ακόμη / miles, milītis, αρ.3: στρατιώτης / cruentus -a -um: φονικός, αιματηρός / autem (σύνδ. αντιθ.): πάλι, εξάλλου / graviter (επίρρ.) βαριά / gravis -is -e: βαρύν / vulnero, vulnerāvi, vulnerātum, vulnerāre, α': τραυματίζω / occīdo (ob + caedo, cecīdi, caesum, caedere, γ'), -cīdi, -cīsum, -cidere, γ': σκοτώνω

Ενδεικτικές δραστηριότητες

(για την τάξη ή / και το σπίτι)

1. Να μεταφράσετε το κείμενο του μαθήματος στα Ελληνικά.
2. Να μάθετε τους αρχικούς χρόνους όλων των ρημάτων του κειμένου. Να σχηματίσετε τους αρχικούς χρόνους όσων ρημάτων έχουν παθητική φωνή.
3. Να καταγράψετε όλα τα ρήματα παθητικής φωνής του κειμένου. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση των ρημάτων αυτών.
4. Να τρέψετε στον αντίθετο αριθμό τους πιο κάτω τύπους.

consecuti erant		victus est	
vulneratos esse		interfectus est	
expulsus est		strangulati sunt	

5. Να τρέψετε στον αντίθετο αριθμό τις πιο κάτω προτάσεις.

Eum clari sed improbi viri consecuti erant.
Socii eius deprehensi sunt et in carcere strangulati sunt.

6. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη των προτάσεων σε ενεργητική.

Catilina a Cicerōne ex urbe expulsus est.
Socii ab eis deprehensi sunt et in carcere strangulati sunt.
Ab Antonio, altero consule, Catilina interfectus est.

7. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις διορθώνοντας τα λάθη.

Sallustius tradit multi Romani in pugna occisi esse.
Catilina ex urbe expulsus erant et socii deprehensus erant.

8. Να υποδείξετε πού τονίζονται οι πιο κάτω λέξεις και να εξηγήσετε το γιατί.
consecūti, interficere, genēris, consulibus, contra, expulsus

9. Να σκεφτείτε και να γράψετε, για καθεμιά από τις λέξεις του κειμένου, αν υπάρχουν λέξεις:

- ομόρριζες με αυτήν στα Αρχαία Ελληνικά και/ή
- παράγωγες από αυτήν σε νεότερες – νεολατινικές γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά κτλ)

10. α) Ποιος ήταν ο Κατιλίνας και τι έκανε το 63 π.Χ.;

β) Ποιος επιφανής Ρωμαίος αποκάλυψε και ματαίωσε τα σχέδια του; Να εξηγήσετε.